

OPERATÍVNE POKYNY pre OKRESNÉ ÚRADY

Vydáva: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**
sekcia verejnej správy

Ročník: **2018**

1. júna 2018

Čiastka: **4**

O B S A H

- IX/1** **Usmernenie generálneho riaditeľa sekcie environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k aplikácii § 15 ods. 14, v nadväznosti na § 108 ods. 1 písm. q) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 292/2017 Z. z.**

U s m e r n e n i e
generálneho riaditeľa sekcie environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva
Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k aplikácii § 15 ods. 14,
v nadväznosti na § 108 ods. 1 písm. q) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene
a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 292/2017 Z. z.

Určené: odborom starostlivosti o životné prostredie okresných úradov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva
Číslo: 1/2018 - 10
Bratislava, 25. mája 2018

Vybavuje: Ing. Jana Juríková
Číslo telefónu: 02/5956 2528

Čl. 1
Všeobecné ustanovenia

(1) Toto usmernenie sa vydáva v súlade s § 4 ods. 7 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s čl. 6 ods. 5 smernice Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 12. novembra 2013 č. 1/2013-1.6. o interných aktoch riadenia v znení dodatku č. 1 za účelom jednotného postupu pri aplikácii § 15 ods. 14 písm. a) a b), v nadväznosti na § 108 ods. 1 písm. q) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 292/2017 Z. z. (ďalej len „zákon o odpadoch“).

(2) Týmto metodickým postupom sa určuje postup orgánov štátnej správy odpadového hospodárstva, t. j. odborov starostlivosti o životné prostredie Okresných úradov (ďalej len „odbor starostlivosti o životné prostredie“) – od doručenia oznámenia o nezákonne umiestnenom odpade, obhliadky dotknutej nehnuteľnosti, zabezpečenia podkladov potrebných pre konanie vo veci a následného vypracovania zápisu z obhliadky, jeho obsahových náležitostí, druhové určenia, oceňovania nezákonne umiestneného odpadu až po doručovanie spisu orgánom činným v trestnom konaní alebo po ďalší postup v rámci vlastnej kompetencie a následné zabezpečenie sanácie miest s nezákonne umiestneným odpadom.

(3) Odbor starostlivosti o životné prostredie postupuje vo veci riešenia nezákonne umiestneného odpadu v súlade so zákonom o odpadoch, vyhláškou MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky MŽP SR č. 320/2017 Z. z. (ďalej len „Katalóg odpadov“), zákonom č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poplatkoch“).

Čl. 2

Vykonanie obhliadky nehnuteľnosti

(1) Oznámením alebo postúpením podnetu (napr. Slovenskou inšpekciou životného prostredia) o nezákonne umiestnenom odpade osobami podľa § 15 ods. 1 a ods. 2 zákona o odpadoch, príslušný odbor starostlivosti o životné prostredie, vyzve vlastníka nehnuteľnosti, na ktorej má byť nezákonne umiestnený odpad, na vykonanie obhliadky. Vykonanie obhliadky sa uskutoční z dôvodu overenia, či rozsah nezákonne umiestneného odpadu nenasvedčuje tomu, že existuje podozrenie zo spáchania trestného činu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 Trestného zákona alebo trestného činu ohrozenia a poškodenia životného prostredia podľa § 300 Trestného zákona, prípadne iného trestného činu podľa zistených okolností.

(2) Zamestnanec odboru starostlivosti o životné prostredie identifikuje nehnuteľnosť, na ktorej má byť nezákonne umiestnený odpad, prostredníctvom katastra nehnuteľnosti, a to presným určením parcelného čísla nehnuteľnosti, parcely registra, výmery parcely v m², druhu pozemku, vlastníka pozemku, spoluvlastníckeho podielu, čísla listu vlastníctva. V odôvodnených prípadoch (ak napr. vec neznesie odklad z dôvodu hrozby rozšírenia protiprávnych následkov) príslušný odbor starostlivosti o životné prostredie vykoná obhliadku bezodkladne, pričom prítomnosť vlastníka alebo užívateľa nehnuteľnosti zabezpečí vhodným spôsobom. V prípade, že protiprávnym uložením odpadu došlo alebo by mohlo dôjsť aj k ohrozeniu iného chráneného záujmu (k ohrozeniu života a zdravia osôb, k ohrozeniu a poškodeniu životného prostredia a pod.), je potrebné vec bezodkladne oznámiť na tel. č. 112 tak, aby mohli byť prijaté primerané opatrenia vecne a miestne príslušnými subjektmi na elimináciu tejto situácie alebo jej bezprostrednej hrozby.

(3) Odbor starostlivosti o životné prostredie v prípade, ak mu bol odstúpený podnet o existencii miesta s nezákonne umiestneným odpadom, vykoná záznam pre spis.

(4) Predmetom obhliadky nehnuteľnosti je najmä:

- a) zakreslenie miesta umiestnenia odpadu na katastrálnej mape,
- b) určenie miesta a umiestnenia odpadu na základe GPS súradníc ak je to možné,
- c) presný popis miesta nezákonne umiestneného odpadu,
- d) materiálová skladba odpadu, určenie druhu odpadu podľa Katalógu odpadov,
- e) určenie rozmerov územia, na ktorom sa nezákonne umiestnený odpad nachádza,
- f) odborný odhad množstva nezákonne umiestneného odpadu v m³ a v tonách,
- g) určenie časového rozpätia, od kedy bol nezákonne umiestňovaný odpad na nehnuteľnosti,
- h) zisťovanie ďalších podkladov v uvedenej veci, ktoré by mohli prispieť k identifikácii pôvodcu a okolností dôležitých pre trestné alebo správne konanie (napr. mená a adresy svedkov, informatívne kópie z katastrálnej mapy, fotodokumentácia a pod.).

(5) Odbor starostlivosti o životné prostredie z obhliadky nehnuteľnosti vykoná písomný zápis, ktorý obsahuje:

- a) údaje podľa predmetu obhliadky nehnuteľnosti, na ktorej má byť nezákonne umiestnený odpad (podľa ods. 4),
- b) informáciu o tom kto, kde a kedy obhliadku uskutočňoval,
- c) prílohou zápisu je list vlastníctva k nehnuteľnosti, fotodokumentácia.

Čl. 3

Vyčíslenie predpokladaných minimálnych nákladov

(1) Odbor starostlivosti o životné prostredie následne písomne požiada spoločnosť, ktorá má v predmete činnosti nakladanie s odpadmi, o vyčíslenie nákladov za naloženie,

prepravu a uloženie odpadov na miesto určené na zneškodňovanie konkrétneho druhu odpadu, t. j. na skládku odpadov, prípadne do zariadenia na zhodnocovanie odpadu. V písomnom vyjadrení spoločnosť uvedie cenu zneškodnenia, prípadne zhodnotenia druhu odpadu aj s uvedením čísla podľa Katalógu odpadov, množstvo daného odpadu v tonách, cenu za vývoz za 1 km, cenu za manipuláciu, cenu za nakládku a iné údaje, ktoré majú vplyv na vyčíslenie konečnej sumy potrebnej na úhradu odstránenia odpadu a jeho uloženia na miesto na to určené.

(2) Pri vyčísľovaní predpokladaných nákladov na odstránenie nezákonne umiestneného odpadu je potrebné vykonať nasledovné kroky:

- a) odhad množstva nezákonne umiestneného odpadu v objemnom a množstvovom vyjadrení, t. j. spravidla v m³ a v tonách. Toto zisťovanie odporúčame vykonať čo možno najpodrobnejšie, t. j. ku konaniu si prizvať zástupcu príslušnej obce a osoby, ktorá na základe miestnych pomerov alebo skúseností so zberom a odvozom odpadu má dlhoročné praktické skúsenosti. Keďže odhad množstva nezákonne umiestneného odpadu sa vykonáva spravidla miestnou obhliadkou, je práve prítomnosť vyššie uvedených osôb nápomocná,
- b) určenie charakteru uloženého odpadu a v prípade možnosti aj predbežné určenie druhov odpadov podľa Katalógu odpadov. Určenie, či v prípade nezákonne umiestneného odpadu ide o odpad komunálny alebo odpad iný ako komunálny, je rozhodujúce z hľadiska určenia následnej zodpovednosti za odstránenie nezákonne umiestneného odpadu, ako aj pre určenie zákonnej výšky poplatku za uloženie odpadu na miesto schválené na zneškodňovanie konkrétneho druhu odpadu, prípadne za odovzdanie odpadu do zariadenia na zhodnocovanie odpadu. Tu je potrebné zvažovať aj kategóriu uloženého odpadu, ktorá môže ovplyvniť výšku nákladov na jeho zneškodnenie (ak napr. ide o stavebný odpad, výkopovú zeminu a pod., budú náklady na jeho zneškodnenie značne nižšie ako napr. pri zmesovom komunálnom odpade),
- c) zhodnotenie charakteru lokality, terénnych podmienok a pod.,
- d) v odôvodnených prípadoch je potrebné zabezpečiť prítomnosť pracovníkov Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky k posúdeniu, či protiprávnym uložením odpadu bolo nepriaznivo zasiahnuté chránené územie alebo nedošlo k poškodeniu biotopu chránených druhov rastlín a živočíchov,
- e) určenie nehnuteľností (pozemkov s parcelnými číslami), na ktorých sa nezákonne umiestnený odpad nachádza.

(3) Vyčíslenie nákladov na odstránenie nezákonne umiestneného odpadu musí zohľadňovať nasledovné úkony/činnosti s nezákonne umiestneným odpadom:

- a) náklady na naloženie odpadu z miest s nezákonne umiestneným odpadom (zahŕňa najmä úkony ako zhrňanie odpadu, premiestňovanie odpadu, nakladanie odpadu a pod.),
- b) náklady na práce a služby súvisiace so zvozom/odvozom odpadu z miest s nezákonne umiestneným odpadom na miesto schválené na zneškodňovanie konkrétneho druhu odpadu (skládku odpadov alebo spaľovňa odpadov). Keďže je veľmi málo pravdepodobné, že nezákonne umiestnený odpad - hlavne ak ide o zmesový komunálny odpad, bude zhodnotený, je potrebné kalkulovať s jeho odvozom na najbližšiu skládku odpadov. Je potrebné upozorniť na skutočnosť, že náklady na odvoz odpadov sú z hľadiska kalkulácie ceny na odstránenie nezákonne umiestneného odpadu veľmi podstatné a môžu v prípade väčšej vzdialenosti miesta s nezákonne umiestneným odpadom do najbližšieho miesta schváleného na zneškodňovanie konkrétneho druhu odpadu tvoriť majoritnú časť nákladov,
- c) pri vyčísľovaní nákladov na uloženie odpadu z miest s nezákonne umiestneným odpadom na miesto schválené na zneškodňovanie konkrétneho druhu odpadu, je potrebné vychádzať z aktuálnych dostupných cenníkov za uloženie konkrétnych druhov odpadov na skládku odpadov. Cenníky je možné získať buď na webovom sídle prevádzkovateľa skládky odpadov alebo si ho vyžiadať. Do kalkulácie ceny je potrebné započítať aj poplatok za

uloženie odpadu podľa zákona o poplatkoch. Je rozdiel, či je predmetom odstraňovania inertný odpad, ostatný odpad, príp. nebezpečný odpad. Aj v rámci kategórie ostatný odpad sa ceny za zneškodňovanie jednotlivých druhov odpadov môžu značne líšiť, preto je potrebné určiť charakter nezákonne umiestneného odpadu,

- d) náklady na zhodnotenie nezákonne umiestneného odpadu v prípade, ak je na mieste s nezákonne umiestneným odpadom uložený napr. stavebný odpad alebo výkopová zemina. V tomto prípade je možné uvažovať aj so zhodnotením uloženého odpadu prostredníctvom zariadení na zhodnocovanie odpadov (napr. prostredníctvom mobilných drviacich zariadení a pod.).

Čl. 4 **Odborné vyjadrenie**

Na základe overenia vyčíslených nákladov v súlade s čl. 3, odbor starostlivosti o životné prostredie v zmysle § 15 ods. 5 zákona o odpadoch posúdi, či rozsah nezákonne umiestneného odpadu nasvedčuje tomu, že existuje podozrenie zo spáchania trestného činu alebo nie. Ak je výsledkom posúdenia skutočnosť, že predpokladané náklady na odstránenie nezákonne umiestneného odpadu budú vyššie ako 266,- eur, ide o podozrenie zo spáchania trestného činu a odbor starostlivosti o životné prostredie vydá o tom odborné vyjadrenie. K vydaniu odborného vyjadrenia odbor starostlivosti o životné prostredie pristúpi aj vtedy, ak vykonané overenie nasvedčuje tomu, že nie je podozrenie zo spáchania trestného činu, keďže výsledok overenia má priamy vplyv na ďalší postup.

Čl. 5 **Postup odboru starostlivosti o životné prostredie**

(1) Ak nie je podozrenie zo spáchania trestného činu, odbor starostlivosti o životné prostredie začne konanie o určenie zodpovednej osoby a postupuje pri jej zisťovaní podľa § 15 ods. 9 až 12 zákona o odpadoch. Uvedené konanie odbor starostlivosti o životné prostredie ukončí rozhodnutím. Ak odbor starostlivosti o životné prostredie zistí osobu zodpovednú za nezákonne umiestnený odpad, konštatuje túto skutočnosť v rozhodnutí a zároveň v ňom uvedie, že zodpovedná osoba je povinná zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom. Ak odbor starostlivosti o životné prostredie v konaní o určenie zodpovednej osoby nezistí zodpovednú osobu, taktiež ukončí konanie rozhodnutím, v ktorom konštatuje uvedenú skutočnosť. V takomto prípade odbor starostlivosti o životné prostredie uvedie v rozhodnutí ako osobu povinnú zabezpečiť zneškodnenie alebo zhodnotenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch buď obec, ak ide o nezákonne umiestnený komunálny odpad alebo drobný stavebný odpad alebo je povinnou osobou okresný úrad, ak ide o nezákonne umiestnený iný ako komunálny odpad alebo drobný stavebný odpad.

(2) V rozhodnutí odbor starostlivosti o životné prostredie uvedie predpokladané množstvo nezákonne umiestneného odpadu a zároveň stanoví primeranú lehotu na jeho odstránenie. Ak ide o miesto s nezákonne umiestneným odpadom charakteru komunálny, prípadne drobný stavebný odpad spolu s iným ako komunálnym odpadom, prípadne drobným stavebným odpadom, odbor starostlivosti o životné prostredie v rámci rozhodnutia určí predpokladaný pomer množstiev zastúpených odpadov, za ktorých odstránenie bude v závislosti od ich charakteru následne zodpovedná obec aj okresný úrad.

(3) Ak na základe vyčíslenia predpokladaných nákladov za odstránenie nezákonne umiestneného odpadu existuje podozrenie zo spáchania trestného činu, odbor starostlivosti o životné prostredie podľa § 15 ods. 7 zákona o odpadoch nezačína konanie o určenie

zodpovednej osoby, ale oznámi túto skutočnosť orgánu policajného zboru, ktorý vo veci zistenia zodpovednej osoby postupuje podľa osobitného predpisu.

(4) Po oznámení orgánu policajného zboru, že pre nezákonne umiestnený odpad je možné zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie, odbor starostlivosti o životné prostredie vydá o tejto skutočnosti rozhodnutie, v ktorom uvedie osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch. V zmysle uvedeného ustanovenia je ako osoba určená ako povinná zabezpečiť zneškodnenie alebo zhodnotenie nezákonne umiestneného odpadu buď obec, ak ide o nezákonne umiestnený komunálny odpad alebo drobný stavebný odpad alebo je povinnou osobou okresný úrad, ak ide o nezákonne umiestnený iný ako komunálny odpad alebo drobný stavebný odpad. V rozhodnutí, obdobne ako v prípade popisovanom v ods. 2, uvedie predpokladané množstvo nezákonne umiestneného odpadu a zároveň stanoví primeranú lehotu na jeho odstránenie. Ak ide o miesto s nezákonne umiestneným odpadom charakteru komunálny alebo drobný stavebný odpad spolu s iným ako komunálnym odpadom alebo drobným stavebným odpadom, odbor starostlivosti o životné prostredie v rámci rozhodnutia určí predpokladaný pomer množstiev zastúpených odpadov, za ktorých odstránenie bude v závislosti od ich charakteru následne zodpovedná obec aj okresný úrad.

Čl. 6 **Spoločné ustanovenia**

(1) Ak odstránenie nezákonne umiestneného odpadu má zabezpečiť v súlade s § 15 ods. 14 písm. b) zákona o odpadoch príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva, požiada odbor starostlivosti o životné prostredie prostredníctvom prednostu okresného úradu písomným oznámením o zabezpečení zhodnotenia alebo zneškodnenia nezákonne umiestneného odpadu MV SR.

(2) Ak na mieste, na ktoré už v minulosti príslušný odbor starostlivosti o životné prostredie vydal rozhodnutie, prípadne iný relevantný doklad, z ktorého je zrejmá osoba zodpovedná za odstránenie nezákonne uloženého odpadu, dôjde k ďalšiemu nezákonnému ukladaniu odpadu s iným druhovým zložením, odbor starostlivosti o životné prostredie vo veci určenia zodpovednosti za novo nezákonne umiestnený odpad postupuje novým zisťovaním podľa ustanovení uvedených vyššie v čl. 2 až čl. 5, prípadne čl. 6.

Čl. 7 **Účinnosť**

Toto usmernenie nadobúda účinnosť dňom jeho vydania.

Ing. Filip Macháček, v. r.
generálny riaditeľ
sekcie environmentálneho hodnotenia
a odpadového hospodárstva
Ministerstva životného prostredia
Slovenskej republiky